

**АБАЛАЧ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ МЕНДЕЛЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ**

КАРАР № 113

2019 елның 11 июле

Мониторинг үткәрү турында Нигезләмәне раслау хакында
законнар һәм муниципаль норматив хокукый актлар
жирле үзидарә органнарының хокукый актлары
Абалач авыл жирлеге Менделеевск муниципаль районы
Татарстан Республикасы муниципаль районы

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) закон һәм муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр мониторинг үткәрү буенча эшен камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Хөкүмәте Документлар ТР Хөкүмәте каарлары ТР Хөкүмәте каарлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау хакында" 2008 ел, 28 декабрь, 907 нче каары.
2. Элеге Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы зат итеп Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге секретаре Мәрдәнова Надежда Николаевнаны билгеләячәк;
3. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге секретаре, Мәрдәнова Надежда Николаевнаның вазыйфаи инструкциясенә тиешле үзгәрешләр кертергә.
2. Элеге каарарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru> / һәм Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга www.mendeleevsk.tatar.ru "Абалач авыл жирлеге" бүлгегендә.
3. Элеге каарарның үтәлешен контролъдә тотам.

Совет Рәисе
Абалач авыл жирлеге башлыгы

И.Ш. Исрафилов

Күшымта
Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль
районы Абалач авыл жирлеге
Советы карары белән
№ 113 "11" июль 2019 ел.

Эш Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге җирле үзидарә органнарының законга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турында

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге җирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген күздә тота.
2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.
3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Менделеевск муниципаль районы Абалач авыл жирлеге Башкарма комитетының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.
4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар билгеләнә.
5. Мониторинг үткәрунең максатлары булып торалар:
федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;
муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукий җайга салуда кабатлау;
жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәэмин итү;
муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);
хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;
муниципаль актларның үтәлешенә җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга буышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә ала жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләү үзгәрешләр: федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актлары, федераль дәрәҗәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актлар; Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары;

Уставына Абалач авыл җирлеге Менделеевск муниципаль районы Татарстан Республикасы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткәрунең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукий җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарының, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мәрәҗәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мәрәҗәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәклे мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);
прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килемешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

"Гарант «мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукий актларга контролльга қуелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү»;

Гарант «мәгълүмат системасын хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү»;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукий актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәгә критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукий актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий җайга салуда тұлышык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хatalар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукий актларны куллану тәжрибәсе булу; норматив хокукий актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы; муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге; муниципаль акт белән жайга салынган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертугә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр керту турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, Яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны құбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка ҹаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыруучы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарғаннан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси әшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган ҹаралардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәру нәтижәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмычча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәру очен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числовыннан да соңга калмычча мониторинг нәтижәләре турында хисап тота.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) карап торырга тиеш:

мониторинг үткөрү объекты турында мәгълүмат;
 мониторинг үткөрү башкаручылары турында мәгълүмат;
 мониторинг үткөрү чоры турында мәгълүмат;
 хокукий жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткөрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) карап торырга мөмкин:
 хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
 муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлығы турында тәкъдимнәр;
 тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда керту өчен жибәрелә.
 Элеге регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзер булырга мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукий иҗат итү эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукий жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы затлар жаваплы.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятъә һәм дәүләткә зиян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.